

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucího práce

Autor práce: Markéta Musilová

Název práce: Environmentální výchova v ČR v kontextu skautské praxe

Autor posudku: Mgr. Iva Zvěřinová

Návrh klasifikace práce: výborně

Základní charakteristika práce.

Bakalářská práce Markéty Musilové je prací teoreticko-empirickou. V teoretické části shrnuje sociologickou, psychologickou a pedagogickou literaturu vztahující se ke změně lidského chování k životnímu prostředí, zejména prostřednictvím environmentální výchovy. Dále představuje přístup k environmentální výchově v české skautské organizaci- Junákovi. Empirická část práce zkoumá environmentální výchovu ve skautských oddílech pomocí kvalitativní studie. Snaží se zjistit, jakým způsobem pracují vedoucí s kompetencemi dětí pro odpovědné jednání člověka vůči životnímu prostředí. Dále si klade za cíl zjistit, zda jsou patrné rozdíly v provádění environmentální výchovy u skautských oddílů z hlavního města Prahy a mimopražských oddílů.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Ano. Výzkumné cíle a otázky jsou explicitně formulovány zvlášť pro teoretickou a empirickou část. Závěry jim odpovídají. Záměr je uveden v abstraktu a pak naznačen v úvodu práci. Pro příští práci bych doporučila popsat záměr lépe objasnit v úvodu práce.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženu metodu a postup řešení?

Ano. Práce vychází ze zakotvené teorie a využívá metodu chápacího rozhovoru. Postup přípravy rozhovoru, provádění rozhovoru, výzkumný vzorek i metoda analýzy dat jsou jasně popsány.

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Ano. Práce je členěna do dvou hlavních částí: teoretické a empirické. Obě části jsou vhodně propojeny. Zejména je třeba ocenit, že k propojení nedochází jen v závěru, ale že empirická část vychází z teoretické. Struktura rozhovoru je navržena na základě teorií představených dříve a při analýze dat autorka odkazuje na teoretické přístupy či poznatky z literatury. Práce tak tvoří konzistentní celek.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Ano. Práce je logicky strukturována.

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhléd autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretická část je zpracována kvalitně. Zvolená literatura je relevantní k tématu. Nicméně není jasné, proč v kapitole 2.1.2. „Sociálně psychologické modely“ jsou popsány jen dvě teorie a proč byly vybrány právě tyto dvě teorie, když i sama autorka správně píše, že jich je řada. Zatímco teorii plánovaného chování autorka využívá v empirické části, důvod výběru teorie hodnoty-normy-přesvědčení (value-belief-norm theory) není zřejmý ani z dalších částí práce a zasloužil by si vysvětlení.

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Metoda kvalitativního výzkumu je adekvátní cíli porozumět, jak skautští vedoucí vnímají chování dětí k přírodě a vlastní přístup k výchově dětí ve vztahu k životnímu prostředí. Výzkumný vzorek je vzhledem k cíli porovnat pražské a mimopražské skautské oddíly vcelku malý (8 rozhovorů). Jedná se však o práci bakalářskou a autorka si je vědoma limitů provedeného výzkumu, které uvádí v závěru práce. Nepovažuji proto tento nedostatek za natolik závažný, aby snížil hodnocení práce.

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Výzkumné otázky kvalitativního šetření jsou všechny postupně zodpovězeny v kapitole 9.1. V závěru jsou výsledky diskutovány. Závěr také obsahuje vlastní syntézu a kritické zhodnocení výsledků. Je třeba pozitivně ohodnotit, že závěry mohou posloužit jako zpětná vazba pro ekologický odbor Junáka a jsou tak využitelné v praxi, byť je důležité, aby bylo odboru správně a důsledně komunikováno, že se jedná zatím v podstatě o předvýzkum, který má své limity, a že poznatky nelze zobecnit na skautské oddíly v ČR, jak správně autorka uvádí v závěru práce.

FORMÁLNÍ ASPEKTY PRÁCE

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Parafráze, citace a myšlenky autora jsou jasně odlišeny. Práce s citační normou po formální stránce není úplně jednotná (např. v některých odkazech je uvedeno číslo vydání, ale v jiných nikoliv), ale celkově je práce v souladu s citačními standardy.

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Kapitola shrnující současné poznatky v oblasti výzkumu faktorů ovlivňujících pro-environmentální chování je zpracována na základě kvalitní rešerše literatury. Počet zahraničních studií, které jsou vzhledem k cílům práce dobře zvoleny, je na bakalářskou práci vysoký.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Práce obsahuje několik drobných formálních a editačních nedostatků. Například ve větě „Tím lze dosáhnout změn, které podpoří pro-environmentální v každodenním osobním život“ (str. 14) vypadlo autorce slovo „chování“ a poslední slovo není skloňováno. V abstraktu je velké začáteční písmeno u „Chápajícího rozhovoru“. Ve větě „(...)dospívá i ke kritické možných zjednodušujících závěrů“ (str.13) by mělo být „kritice“ místo „kritické“. Autorka zavádí zkratku GT, kterou pak v textu nepoužívá. Text vykazuje také několik stylistických neobratností. Například. „Výsledný vztah pak je podnětem pro navazující praktickou část práce.“(str. 7).

Tabulky, grafy i přílohy jsou náležitě očíslovány a jejich zpracování je standardní.

Další poznámky

Celkové hodnocení práce

Obecně je práce kvalitní, s logickou strukturou a konzistentní. Její vypracování splnilo svůj výukový cíl, protože v průběhu konzultací Markéta Musilová postupně získala celou řadu nových znalostí jak o tématu, tak o metodách vědecké práce. Je třeba ocenit, že kvalitativní metody konzultovala s kolegy, které se na ně zaměřují. Domnívám se, že nastudování literatury a metod kvalitativního výzkumu a provedení vlastního kvalitativního výzkumu opravňuje doporučení práce k obhajobě. Přes drobné editační a stylistické nedostatky a některé limity provedeného výzkumu navrhuji hodnotit práci jako výbornou, pokud bude studentka schopná kritické připomínky obhájit v diskusi.

Otázky a náměty k obhajobě

Kromě kritických připomínek uvedených v posudku výše, bych navrhovala při obhajobě diskutovat následující otázku, která by mohla být nápomocná pro lepší propojení teoretické a empirické práce během dalšího výzkumu, který je na konci práce nastíněn: Jak by mohly poznatky z odborné literatury (např. z empirického výzkumu) pomoci ekologickému odboru Junáka při přípravě materiálů pro environmentální výchovu?

Datum: 10. 6. 2015

Podpis: Mgr. Iva Zvěřinová